

29/3 1952

Överland i utrikesdebatten

Arnulf Överland är diktare. Enligt tradition och konvention följer med detta yrke en viss benägenhet, ja, en viss rättighet att prata i vädret i politiska frågor. Men följer man Överlands många politiska uttalanden under de senaste åren, är intrycket det rakt motsatta. Diktaren och motståndsmännen har hela tiden varit realist och rationalist. Jämför man hans föredrag med en rad inlägg från ministrar, partiledare och publicister, så är det åtminstone i efterhand uppenbart att Överland företrätt den kyliga och förnuftsmässiga iakttagelsen, medan de fria fantasierna och den lösa spekulationen varit framträdande hos dem som i motsats till diktarna brukar kallas "ansvariga". Överland framhöll strax efter kriget, sedan han lössläppts ur den nazistiska fångenskapen, att det ryska tyranniet hotade västerns frihet, han betonade långt före Atlantpakten att demokratierna måste samverka för att kunna försvara sig. Har han inte rätt också i dag då han pläderar för ett närmare samarbete främst mellan Norge och Sverige?

I den svenska högerens huvudorgan förkunnades för ett par veckor sedan att allianser och politisk sammanhållning var oväsentliga, eftersom Sverige och Norge i alla fall hör ihop — genom den gemensamma granitgrunden. Tanken har gått genom den svenska pressen som en utmärkt motivering för vår isolationism. Sådana synpunkter — på gränsen mellan dålig poesi och gaskvits — ligger inte för Överland. Han säger i stället att eftersom de båda länderna hör ihop geografiskt, så måste de också samarbeta politiskt. Ett angrepp på Norge måste inom kort bli ett angrepp på Sverige, såvida inte vårt land, och det är dess bättre ingen som vågar föreslå något sådant, skulle bevilja ryska trupper rätt att marschera genom Sverige till Norge. "Med

eller mot vår vilja kommer vi under ett krig att strida tillsammans — med utsikt till framgång om vårt militära samarbete är förberett — med utsikt till nederlag om vi inte förbereder vårt samarbete."

För Överland står det klart att för närvarande den svenska opinionen övervägande motsätter sig inträde i Atlantpakten — även om en ändring i denna opinion snabbt skulle kunna komma till stånd om de politiska partierna önskade en sådan ändring. Men förberedelser till ett militärt samarbete mellan de skandinaviska

länderna borde kunna träffas under bevarande av alliansfriheten, såvida man utgår från att under inga förhållanden alliansfriheten kan betydligt uppgivelse mot östern eller anslutning till östern. "Det måste förutsättas att den svenska generalstaben har planer färdiga för denna situation (att Norge angrips och Sverige måste välja mellan eftergift för de ryska fordringarna och krig). Men dessa planer lider av den allvarliga svagheten att de inte räknar med ett på förhand koordinerat försvar. Sådana planer borde kunna utarbetas utan något brott mot Sveriges neutralitet. Varken Föränta nationernas stadga eller Atlantpakten förbjuder militära avtal som tar sikte på ett nordiskt försvar. Det är bl. a. en uppenbar svaghet att Danmark och Sverige inte har träffat något avtal om Bornholm."

Borgarrådet Mehr har gjort en insats

genom att bli avvisad från en restaurang. Berättelsen om hur detta skett verkar direkt tagen ur Grönköpings Veckoblad. Hr Mehr med sällskap avvisas därför att de redan på långt håll verkat egendomliga; de har samtalat livligt och rent av gestikulerat. En undersökning visar att ordningsvakten på en restaurang är första och sista instans i dylika fall; restaurangledningen kan inte ingripa och inte heller polisen. Andra uppgifter visar att personer som haltar, har något fel på

ögonen eller företer tecken på onormal livlighet över huvud inte lätt kommer in på restauranger av detta slag; när det gäller s. k. fina restauranger är ju saken en helt annan. Det korrekta är att verka lojal och undersåttlig på gränsen till slöhet; var och en som iakttagit köerna utanför folkrestaurangerna har säkert observerat att denna insikt är spridd just bland de personer som utkastarsystemet i första rummet är till för, nämligen de avsevärt men inte redlost berusade. Hr Mehr skall ha tack om han röjer upp i denna avkrok av folkhemmet.

29/3